

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Tiché a soudců Mgr. Kláry Valentové a JUDr. Václavy Vrecionové v právní věci žalobce **Okresního státního zastupitelství Praha - západ**, se sídlem Zborovská 11, 150 00 Praha 5, proti žalovaným **1. Pozemkovému fondu České republiky**, se sídlem Husinecká 1024/11a, IČ: 457 97 072 zastoupenému JUDr. Ivanou Slivkaničovou, advokátkou se sídlem Na Poříčí 1079/3a, 100 00 Praha 1, a **2. Ing. J. K., nar. , bytem , zastoupenému Mgr. Janem Nussbergerem, advokátem se sídlem Čajkovského 8, 130 00 Praha 3, za účasti vedlejšího účastníka na straně žalobce Královské kanonie Premonstrátů na Strahově se sídlem Strahovské nádvoří 1/132, Praha 1, IČ: 004 15 090, o určení neplatnosti smluv, o odvolání 2. žalovaného proti rozsudku Okresního soudu Praha - západ ze dne 15.9. 2009, č.j. 6 C 424/2006-71, ve znění opravného usnesení téhož soudu ze dne 9.11. 2010, č.j. 6 C 424/2006-109,**

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se mění tak, že žaloba v části, kterou se žalobce domáhal určení neplatnosti smlouvy č. 3-3 R 98/81, vložené do katastru nemovitostí rozhodnutím Katastrálního úřadu Praha - západ č.j. V 6-2339/99 dne 25.8. 1999, pokud byl převáděn pozemek ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. v hodnotě 6.808,65 Kč, se zamítá.**
- II. Jinak se rozsudek soudu prvního stupně potvrzuje.**
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.**

IV. Druhý žalovaný je povinen zaplatit vedlejšímu účastníku náhradu nákladů odvolacího řízení v částce 1.810,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

V. Ve vztahu mezi žalobcem a prvním žalovaným a druhým žalovaným a ve vztahu mezi vedlejším účastníkem a prvním žalovaným nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 15.9.2009, č.j. 6 C 424/2006-71 určil soud prvního stupně, že smlouvy o převodu pozemku z Pozemkového fondu České republiky na Ing. J. [REDAKCE] K. [REDAKCE] ze dne 3.4. 1998 č. 3-3 R 98/81 vložená do katastru nemovitostí rozhodnutím Katastrálního úřadu Praha - západ č.j. [REDAKCE], zapsaným dne 25.8. 1999 s právními účinky vkladu dnem 7.6. 1999, č. 4-3 R 98/81 vložená do katastru nemovitostí rozhodnutím Katastrálního úřadu Praha - západ č.j. [REDAKCE], zapsaným dne 24.8. 1999 s právními účinky vkladu dnem 7.6. 1999, a č. 5-3 R 98/81 vložená do katastru nemovitostí rozhodnutím Katastrálního úřadu Praha - západ č.j. [REDAKCE], zapsaným dne 9.9. 1999 s právními účinky vkladu dnem 7.6. 1999, jsou neplatné. Současně vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud prvního stupně žalobě podané podle § 42 zákona č. 283/1993 Sb. o státním zastupitelství vyhověl, neboť dospěl k závěru, že převodu pozemků, které byly převáděny výše uvedenými smlouvami, bránilo blokační ustanovení § 29 zákona č. 229/1991 Sb.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání druhý žalovaný. Poukazoval na to, že soud nesprávně posoudil otázku aktivní legitimace žalobce v projednávané věci, neboť jednalo o omezení smluvní volnosti účastníků, musí být zákonným zněním takové omezení vyjádřeno tak, aby se týkalo jich, tedy subjektů smlouvy a nikoliv předmětu smlouvy. Právě ustanovení § 29 zákona č. 229/1991 Sb. stanoví, že majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, nelze převádět do příjetí zákonů o tomto majetku. Blokační paragraf tedy definuje předmět smlouvy, jehož se převod nemůže týkat a nikoliv subjekt smlouvy. Soud prvního stupně dále nevzal v úvahu skutečnost, že po účinnosti zákona č. 229/1991 Sb. byl přijat zákon č. 338/1991 Sb., který upravuje majetkové poměry mimo jiné i řádu premonstrátů a jde tedy o zákon, který je ustanovením § 29 zákona o půdě předvídan. Soud pak nesprávně uzavřel, že předmětné pozemky přešly na stát po 25.2. 1948. Zcela totiž pominul výpověď z hospodaření ze dne 27.1. 1948, která je určujícím momentem pro přechod pozemků na stát, když již rozhodnutím z 26.1. 1948, č.j. 6365/48 - IX /R - 1 L 786/1-8 Ministerstva zemědělství byla provedena revize první pozemkové reformy na majetku řádu premonstrátů. Za okamžik převzetí zabraného majetku je podle odvolatele nutno považovat právě výpověď z hospodaření, která byla vedlejšímu účastníku dána 27.1. 1948, a povolena usnesením Okresního soudu civilního pro Prahu - západ dne 30.1. 1948. Již ke dni výpovědi byl podle odvolatele stát vlastníkem, neboť nikdo jiný než vlastník nemůže dát výpověď z hospodaření a stát se ujal držby právě tím, že dal takovou výpověď. Nezáleží tedy na tom, že výpovědní lhůta uplynula až po 25.2. 1948. 2. žalovaný dále vytýkal soudu prvního stupně, že nesprávně hodnotil provedené důkazy, neboť není dána totožnost pozemků zapsaných ve vložce č. [REDAKCE] desek zemských ve prospěch vedlejšího účastníka a pozemků převáděných smlouvami, jejichž neplatnosti se žalobce domáhá. Konečně namítal, že v řízení bylo argumentováno tím, že druhý žalovaný byl uznán vinným z trestného činu podvodu ve vztahu k uzavření těchto smluv. Soud ale vůbec nezohlednil skutečnost, že v tomto trestním řízení byl 2. žalovaný obžaloby

zproštěn. Namítal rovněž překážku litispendence. Navrhl, aby rozsudek soudu prvního stupně byl změněn tak, že žaloba bude zamítnuta.

Žalobce ve svém vyjádření k odvolání 2. žalovaného zdůraznil, že aktivní legitimace žalobce k podání žaloby je dána a výklad ustanovení § 42 zákona o státním zastupitelství je v soudní praxi již ustálený. Poukazoval na rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26.6. 2002, sp.zn. 20 Cdo 1866/2000, v němž se uvádí, že byl-li převoden majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, nelze tento majetek převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákonů o tomto majetku. Z tohoto ustanovení plyne, že převod takového majetku je ve smyslu § 39 občanského zákoníku neplatný, neboť svým obsahem odporuje zákonu. Kdo se takové neplatnosti může domáhat § 29 zákona o půdě nestanoví, jsou to ale především účastníci smlouvy a z třetích subjektů je k tomu právním předpisem legitimováno státní zastupitelství podle § 42 zákona o státním zastupitelství, neboť při uzavírání smluv týkajících se nemovitostí, na něž dopadá § 29 zákona o půdě nebyla respektována ustanovení omezující volnost jejich účastníků, neboť podmínka v případě porušení tzv. blokačních ustanovení restitučních předpisů je splněna. Zákon č. 338/1991 Sb. pak není zákonem, na nějž odkazuje § 29 zákona o půdě, neboť tento zákon předpokládá, že zemědělský majetek, který byl dříve ve vlastnictví církevních právnických osob bude řešen samostatným zákonem a do doby vydání tohoto zákona je chráněn. Zákon č. 338/1991 Sb. je pouze výčtovou novelou, která se nijak nedotýká § 29 zákona o půdě. Námitka 2. žalovaného, že nemovitosti přešly na stát před 25.2.1948 je nepodložená, neboť tyto nemovitosti byly předmětem revize první pozemkové reformy podle zákona č. 142/1947 Sb., o čemž svědčí zápis v zemských deskách z 30.1. 1948. Podle § 32 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb. se za okamžik přechodu vlastnictví na stát postupem podle výše citovaného zákona považuje den faktického převzetí nemovitostí státem nebo jinou právnickou osobou. Žalobce tedy uzavírá, že podstatné jsou protokoly o převzetí velkostatku [redacted] ve vlastnictví Královské kanonie premonstrátů na Strahově z 24.3. 1948 a výpověď z hospodaření ke dni 1.3.1948, je tedy nepochybné, že k přechodu vlastnického práva došlo po 25.2. 1948. Námitku překážky litispendence považuje žalobce za zcela nemístnou. Žalobce se s rozhodnutím soudu prvního stupně zcela ztotožňuje a navrhuje jeho potvrzení.

1. žalovaný ve svém vyjádření k odvolání 2. žalovaného zdůraznil, že žalobce je aktivně legitimován k podání žaloby a poukazoval na judikaturu Nejvyššího soudu ČR. Zákon č. 338/1991 Sb. není zákonem, jehož přijetí má na mysli ustanovení § 29 zákona č. 229/1991 Sb., jak bylo rovněž již vyřešeno v judikatuře (1. žalovaný poukazuje na nález Ústavního soudu PL. US 9/07). Rovněž se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že majetek přešel na stát až po 25.2. 1948. Poukazoval na judikaturu Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 20 Cdo 1060/200. K přechodu na stát docházelo faktickým převzetím majetku a přestože v projednávané věci byla dána výpověď z hospodaření již v lednu roku 1948, k faktickému předání nemovitostí státu došlo až uplynutím výpovědní lhůty, tedy ke dni 1.3. 1948. Námitky týkající se litispendence považuje 1. žalovaný rovněž za nedůvodné. Je přesvědčen, že rozsudek soudu prvního stupně je správný a navrhl jeho potvrzení.

Vedlejší účastník ve svém vyjádření k odvolání 2. žalovaného poukázal na to, že aktivní legitimace státního zastupitelství je zcela jednoznačně vyřešena standardní judikaturou Nejvyššího soudu ČR. Novela výčtového zákona vydaná pod č. 338/1991 Sb. není zákonem, který jako restituční tečku předpokládá ustanovení § 29 zákona o půdě a v souvislosti s tím odkázal vedlejší účastník na judikaturu. Zdůraznil dále, že okamžik přechodu vlastnictví podle zákona č. 142/1947 Sb. nelze ztotožnit s výpovědí z

hospodaření. Proti výpovědi byl totiž přípustný dvojitý opravný prostředek, jednak k soudu a jednak k Nejvyššímu správnímu soudu (podle toho, kdo ji doručoval). Výpověď sama nemohla mít účinek ztráty vlastnictví a v případě, že na pozemku nehospoďářil vlastník, ale například nájemce, se doručovala nájemci. To plyne i ze znění zákona č. 142/1947 Sb., podle kterého přecházelo vlastnictví zabraných nemovitostí na stát až jejich převzetím. Tímto převzetím bylo převzetí ve smyslu právním, nikoliv faktickém. V projednávané věci bylo vydáno pouze rozhodnutí podle § 3 odst. 2 zákona č. 142/1947 Sb., které sloužilo jako podklad pro zápis pouhé poznámky zamýšleného záboru, stát v daném případě nevydal zákonem předjímané rozhodnutí, podle § 2 odst. 2 zákona č. 142/1947 Sb., kterým by vyjádřil vůli převzít sporný majetek, který byl předmětem revize. Vedlejší účastník dále podrobně rozebírá, z jakého důvodu podle jeho názoru vedlejší účastník vlastnické právo ke sporným nemovitostem nikdy nepozbyl. Vedlejší účastník dále zdůraznil, že námitka, že parcely uvedené v zemských deskách a v předmětných smlouvách nejsou totožné, byla poprvé uplatněna 2. žalovaným až v odvolacím řízení a je nutno ji považovat za čistě účelovou. Je však nedůvodná, neboť srovnávacím sestavením parcel byla doložena totožnost těchto nemovitostí. Konečně vedlejší účastník poukázal na to, že byť nebyl 2. žalovaný pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu, ke vkladu vlastnického práva v jeho prospěch došlo v přímé souvislosti se spácháním trestného činu JUDr. D. [redacted], ze kterého 2. žalovaný osobně profitoval a i z tohoto důvodu jsou předmětné tři smlouvy o převodu pozemků absolutně neplatné od samého počátku. Navrhl potvrzení rozsudku soudu prvního stupně.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal napadený rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 občanského soudního řádu (zák. č. 99/1963 Sb.) ve znění účinném v době vyhlášení tohoto rozsudku (dále jen o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

2. žalovaný uplatnil v odvolání přípustné odvolací důvody ve smyslu § 205 odst. 2 písm. e) a g) o.s.ř..

Soud prvního stupně provedl dokazování listinnými důkazy. Odvolací soud pak dokazování doplnil podle § 213 odst. 2 a 4 o.s.ř.. V řízení byl tak zjištěn tento skutkový stav:

1. žalovaný uzavřel s 2. žalovaným dne 3.4.1998 tři smlouvy o převodu pozemků, přičemž všechny pozemky se nacházely v katastrálním území a obci [redacted]. Smlouvou č. 3-3R 98/81 převedl na 2. žalovaného pozemky parc. č. [redacted] - ovocný sad o výměře 13.751 m², parc. č. [redacted] - orná půda o výměře 5.914 m², parc. č. [redacted] - ovocný sad o výměře 7.186 m², parc. č. [redacted] o výměře 5.151 m², parc. č. [redacted] - ovocný sad o výměře 2.870 m² a pozemky ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [redacted] o výměře 1.534 m², č. [redacted] o výměře 10.748 m², č. [redacted] o výměře 2.389 m², č. [redacted] o výměře 76.619 m², č. [redacted] o výměře 43.020 m², č. [redacted] o výměře 7.970 m², č. [redacted] o výměře 289.220 m² a č. [redacted] o výměře 322.062 m². Všechny tyto pozemky, s výjimkou pozemku ve zjednodušené evidenci č. [redacted], byly zapsány v knihovně vložce č. [redacted] zemských desek pro panství [redacted], katastrální obec [redacted]. Smlouvou č. 4-3R 98/81 byl převeden pozemek ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [redacted] o výměře 229.080 m² [redacted], přičemž tento pozemek byl zapsán v knihovně vložce č. [redacted] zemských desek pro panství [redacted], katastrální obec [redacted]. Smlouvou č. 5-3R 98/81 byly převedeny pozemky ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [redacted] - orná půda o výměře 57.955 m², č. [redacted] - ovocný sad o výměře 60.672 m², č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted] a č. [redacted].

I tyto pozemky byly zapsány v knihovní vložce č. [REDAKCE] zemských desek pro panství [REDAKCE], katastrální obec [REDAKCE] (zjištěno z výše citovaných smluv, knihovní vložky č. [REDAKCE] zemských desek pro panství [REDAKCE], katastrální obec [REDAKCE] a [REDAKCE], srovnávacího sestavení parcel a zprávy katastrálního úřadu). 2. žalovanému byly postoupeny restituční nároky za něž získal od 1. žalovaného bezúplatně shora specifikované pozemky. Návrh na vklad těchto smluv byl nejprve zamítnut vzhledem k návrhu 1. žalovaného, který teprve po podání návrhu na vklad zjistil, že smlouvy byly uzavřeny v rozporu s § 29 zák. č. 229/1991 Sb. (dále jen zákon o půdě). Poté podal 2. žalovaný bez vědomí 1. žalovaného opětovně návrh na vklad do katastru nemovitostí a na základně něj bylo vloženo vlastnické právo k nim dne 24.8.1999 a 9.9. 1999 pod č.j. [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE]. Vklad vlastnického práva provedl pracovník katastrálního úřadu JUDr. P. [REDAKCE] D. [REDAKCE], který tím spáchal trestný čin maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti a byl za to pravomocně odsouzen. Všechny výše uvedené pozemky (s výjimkou pozemku ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK [REDAKCE] v kat. úz. [REDAKCE]) byly ve vlastnictví „Klášteř na Strahově v Praze, řádu premonstrátského“. Dne 15.10. 1921 pod č.d. 0537 byla provedena poznámka záboru podle zákona č. 215/1991 Sb.. Všechny výše uvedené pozemky byly ale později (po roce 1926) postupně ze záboru propuštěny. Dne 30.1.1948 pod č.d. 267 byla k návrhu Ministerstva zemědělství z 27.1.1948, č.j. 10207/48-IV/K 71 podle zákona č. 142/1947 Sb., vládního nařízení č. 1/1948 Sb. a náhradového zákona č. 329/1920 Sb. u nemovitostí zde zapsaných učiněna poznámka zamýšleného převzetí ministerstvem zemědělství s tím, že jde o majetek, který je předmětem revize. Výpověď ze dne 27.1.1948 dalo Ministerstvo zemědělství Královské kanonii premonstrátů strahovských v Praze IV. výpověď ve smyslu § 13 zákona č. 215/1919 Sb. z hospodaření mimo jiné i na nemovitostech zapsaných v knihovní vložce č. [REDAKCE] zemských desek pro panství [REDAKCE] ke dni 1.3. 1948 (knihovní vložka č. [REDAKCE] zemských desek pro panství [REDAKCE], výpověď Ministerstva zemědělství z 27.1. 1948 č.j. 10217/48 - IX/R-31). Z protokolu Ministerstva zemědělství o převzetí lesního a rybničního majetku Královské kanonie premonstrátů strahovských, mimo jiné i velkostatku [REDAKCE] ministerstvem zemědělství ze dne 22.4. 1948, č.j. 46660/48 - IX/R-22 bylo zjištěno, že výnosem Ministerstva zemědělství ze dne 26.1. 1948, č.j. 1365/48-IX/R-1 bylo rozhodnuto podle zákona č. 142/1947 Sb. o opětném zabránění nemovitostí vedlejšího účastníka. K žádosti Ministerstva zemědělství byla v pozemkové knize učiněna poznámka zamýšleného převzetí a současně byla dne 27.1. 1948 dána vedlejšímu účastníku výpověď z hospodaření k 1.3. 1948. V protokole se mimo jiné uvádí, že jelikož právní předpoklady převzetí byly splněny a výpověď z hospodaření nabyla právní moci, nařizuje Ministerstvo zemědělství, aby veškerý lesní a rybniční majetek byl k 1.3.1948, k němuž byla výpověď z hospodaření dána, převzat státem. Z protokolu ze dne 24.1. 1949 o převzetí části velkostatku [REDAKCE] bylo zjištěno, že stát převzal majetek vedlejšího účastníka patřící k dvoru v [REDAKCE] dnem 1.3. 1948 k němuž byla dána výpověď.

Takto zjištěný skutkový stav odpovídá provedeným důkazům a na základě něho je možno věc posoudit po právní stránce. Námitku 2. žalovaného, že v řízení nebyla prokázána totožnost pozemků, které vlastnil vedlejší účastník s pozemky, které byly předmětem výše citovaných smluv, není důvodná. V průběhu řízení před odvolacím soudem byla prokázána skutečnost, že všechny pozemky, které byly předmětem smluv uzavřených mezi žalovanými, byly původně ve vlastnictví vedlejšího účastníka. Jedinou výjimkou je pozemek ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [REDAKCE] v kat. úz. [REDAKCE], který ve vlastnictví vedlejšího účastníka nebyl.

Pokud jde o právní hodnocení, odvolací soud se zcela ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že není důvodná námitka 2. žalovaného, že projednání věci brání překážka litispendence. Soudem nebylo zjištěno, že by mezi účastníky probíhalo nějaké jiné řízení v obdobné věci. Žalobce to vyloučil a 2. žalovaný své tvrzení o litispendenci blíže nekonkretizoval (neoznačil žádné řízení, které by mohlo tvořit překážku věci zahájené).

Podle § 42 zák. č. 283/1993 Sb. může státní zastupitelství podat návrh na zahájení občanského soudního řízení o neplatnosti smlouvy o převodu vlastnictví v případech, kdy při jejím uzavírání nebyla respektována ustanovení omezující volnost jejich účastníků. K podání žaloby podle výše citovaného zákonného ustanovení je žalobce nesporně aktivně legitimován i v případě, kdy je určení neplatnosti namítáno pro porušení blokačního ustanovení § 29 zákona o půdě. Otázka aktivní legitimace státního zastupitelství v takovémto případě již byla judikaturou řešena. Například v právní větě usnesení Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 28 Cdo 3165/2006 se uvádí, že podle § 29 zákona o půdě nelze majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské společnosti, řády a kongregace, převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákonů o tomto majetku. Převod takového majetku, došlo-li k němu, je ve smyslu § 39 občanského zákoníku neplatný, neboť svým obsahem odporuje zákonu. Jelikož § 29 zákona o půdě nestanoví, kdo se může domáhat určení této neplatnosti, uplatní se obecné zásady - legitimovanými jsou především účastníci smlouvy, na jejímž základě mělo být vlastnictví tohoto majetku převedeno a z třetích subjektů je právním předpisem legitimováno státní zastupitelství. Původní (církvní) vlastník tuto legitimaci nemá. Odvolací soud tedy uzavírá, že námitka 2. žalovaného, že žalobce není ve věci aktivně legitimován, důvodná není.

Rovněž není důvodná jeho námitka, že zákon, na nějž § 29 zákona o půdě odkazuje, byl již vydán, neboť zákon č. 338/1991 Sb. je pouze novelou výčtového zákona č. 298/1991 Sb.. Skutečnost, že restituční zákon ohledně církevního majetku, do jehož vydání nelze podle § 29 zákona o půdě majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, převádět, vydán nebyl, je nepochybné například z nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 528/02.

Žalobce v projednávané věci a opírá svou žalobu o určení neplatnosti smluv o tvrzení, že předmětnými kupními smlouvami byly převedeny nemovitosti, jejichž převodu bránilo blokační ustanovení § 29 zákona o půdě (citace tohoto ustanovení je uvedena výše). Bylo tedy na žalobci, aby prokázal, že nemovitosti, které byly předmětem výše uvedených kupních smluv, původně vlastnila Královská kanonie Premonstrátů na Strahově (vedlejší účastník). Pod pojmem „původně vlastnila“ je nutno rozumět, že byla vlastníkem k datu 25.2.1948, tedy k datu počátku rozhodného období ve smyslu zákona o půdě. V řízení bylo prokázáno, že s výjimkou pozemku č. ■■■■, byly všechny pozemky, jež byly shora specifikovanými smlouvami převáděny, majetkem vedlejšího účastníka přinejmenším již na konci 19. století. Bylo prokázáno, že všechny dotčené pozemky ve vlastnictví vedlejšího účastníka byly v roce 1921 zabrány státem podle zákona č. 215/1919 Sb.. Od roku 1926 byly postupně ze záboru propuštěny. Dne 27.1.1948 rozhodlo ministerstvo zemědělství pod č.j. 10207/48-IV/K 71 o zamýšleném převzetí nemovitostí zapsaných v knihovní vložce č. ■■■■ zemských desek pro panství ■■■■ s tím, že jde o majetek, který je předmětem revize dle zákona č. 142/1947 Sb. a dne 30.1.1948 byla tato skutečnost zapsána do knihovní vložky. Současně byla dne 27.1.1948 dána vedlejšímu účastníku výpověď z hospodaření na těchto nemovitostech ke dni 1.3.1948 podle § 13 záborového zákona č. 215/1919 Sb. a § 12 až 25 zákona č. 329/1920 Sb.. Při realizaci druhé pozemkové reformy podle zákona č. 142/1947 Sb. se postupovalo podle původního

záborového a náhradového zákona (z dvacátých let minulého století), jakož i z prováděcích předpisů k nim. Podle § 13 zákona č. 215/1919 Sb. musí být před skutečným převzetím dána výpověď osobám, které hospodaří té doby na půdě, o jejich převzetí jde. Z této citace jasně vyplývá, že k převzetí nemovitostí státem (nebo jiným subjektem) může dojít až po uplynutí výpovědní lhůty. Skutečnost, že takto byla zákonná ustanovení v rozhodné době i vykládána, plyne například z protokolů o převzetí majetku vedlejšího účastníka z 22.4.1948 a 24.1.1949, neboť v obou těchto protokolech se uvádí, že k převzetí nemovitostí státem došlo ke dni 1.3.1948.

Navíc podle § 32 odst. 2 zákona o půdě se za okamžik přechodu na stát nebo jinou právnickou osobu postupem podle zákona č. 142/1947 Sb. považuje den faktického převzetí nemovitostí státem nebo jinou právnickou osobou. Jestliže tedy výpovědní lhůta uplynula dne 1.3. 1948 a k tomuto dni došlo i k převzetí nemovitostí státem (jak dokládají výše specifikované protokoly), je nutno uzavřít, že majetek přešel na stát právě dne 1.3.1948. Došlo-li k přechodu vlastnického práva na stát až dne 1.3. 1948, byl vedlejší účastník vlastníkem těchto nemovitostí ke dni 25.2. 1948, a tedy jejich původním vlastníkem.

Lze tedy uzavřít, že vedlejší účastník, jako náboženská společnost, byla ve smyslu zákona o půdě původním vlastníkem pozemků, které byly výše uvedenými smlouvami převedeny na 2. žalovaného. Platnému převodu takových pozemků ale bránilo právě ustanovení § 29 zákona o půdě. Proto jsou tyto smlouvy absolutně neplatné podle § 39 občanského zákoníku, neboť svým obsahem odporují zákonu.

Soud prvního stupně tedy rozhodl zcela správně, pokud žalobě vyhověl a určil, že ve výroku rozsudku prvního stupně specifikované smlouvy jsou neplatné. Proto odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v převážné části ve věci samé potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

Pouze pokud jde o pozemek ve zjednodušené evidenci - parcely původ PK č. [REDAKCE] v kat. úz. [REDAKCE], neprokázal žalobce, že by tento pozemek byl ke dni 25.2. 1948 ve vlastnictví vedlejšího účastníka. Převodu takového pozemku tedy nebrání žádné zákonné ustanovení. Smlouva 3-3R 98/81 je tedy, pokud jde o tento jediný pozemek, který byl ve smlouvě specifikován nejen číslem a výměrou, ale i hodnotou, platná. Vzhledem k této skutečnosti lze tuto část smlouvy oddělit, proto tento pozemek nebyl dotčen neplatností zbývajících obsahu smlouvy (§ 41 občanského zákoníku). Z těchto důvodů tedy odvolací soud pouze pokud jde o tu část smlouvy 3-3R 98/81, již byl převáděn pozemek č. [REDAKCE], rozsudek soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. změnil a v tomto rozsahu žalobu zamítl.

Byl-li rozsudek částečně změněn, je nutno postupovat podle § 224 odst. 2 o.s.ř. a znovu rozhodnout o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně. V řízení měl úspěch žalobce a vedlejší účastník na jeho straně a měli by tak podle § 142 odst. 1 o.s.ř. právo na náhradu nákladů, které jim v řízení vznikly. Tito účastníci ale náhradu nákladů v řízení před soudem prvního stupně nežádali (vzdali se jí), proto odvolací soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně (výrok III. tohoto rozsudku).

O náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 o.s.ř. a § 142 odst. 1 o.s.ř.. V odvolacím řízení měl v převážné části úspěch žalobce (neúspěch měl v nepatrné části), proto má žalobce i vedlejší účastník právo na náhradu

účelně vynaložených nákladů podle § 142 odst. 3 o.s.ř.. Žalobce se ale tohoto práva vzdal, proto odvolací soud ve vztahu mezi žalobcem a žalovanými vyslovil, že žádný z nich nemá na náhradu nákladů řízení právo (výrok V. tohoto rozsudku).

Vedlejšímu účastníku vznikly v odvolacím řízení náklady s obstaráním listin – velkého množství ověřených fotokopií, přičemž na tento účel vynaložil částku 1.810,- Kč. Tuto částku jako náhradu nákladů řízení je podle § 142 odst. 3 o.s.ř. mu povinen zaplatit 2. žalovaný, který byl v odvolacím řízení neúspěšný, a to v zákonné třídní lhůtě (výrok IV. tohoto rozsudku). Ve vztahu mezi vedlejším účastníkem a 1. žalovaným nemá žádný z nich právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok V. tohoto rozsudku).

P o u č e n í : Proti výroku I. tohoto rozsudku je přípustné dovolání, které lze podat do dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu Praha-západ.

Ve zbývajícím rozsahu není proti tomuto rozsudku dovolání přípustné, ledaže na základě dovolání podaného ve výše uvedené lhůtě dospěje dovolací soud k závěru, že věc má po právní stránce zásadní význam.

V Praze dne 14. července 2011

Předsedkyně senátu
JUDr. Hana Tichá, v.r.

Za správnost vyhotovení:
Kateřina Šmídová